

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัญหาและระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์งานเพลงคาราโอเกะ
ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

ผู้เขียน นายสมภพ นันทโกวัฒน์

ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. กอบกุล ราชะนาค

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแสวงหาระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในงานเพลงคาราโอเกะที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการคาราโอเกะ เพื่อรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดจากกระบวนการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในงานเพลงคาราโอเกะ และนำมาพิจารณาเพื่อเสนอแนะกระบวนการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้ขยายขอบเขตการคุ้มครองสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์ไปเป็นอย่างมาก ทั้งที่ในอดีตกฎหมายลิขสิทธิ์ให้ความสำคัญแก่สิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำและคัดแปลง แต่ปัจจุบันสิทธิในการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์ต่อสาธารณชนเป็นอีกสิทธิหนึ่งที่มีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากสามารถสร้างรายได้ให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ได้อย่างมากมาย ทำให้มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์จากการอนุญาตให้เผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์ต่อสาธารณชน

กระบวนการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์จากการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์ นับว่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในประเทศอื่น เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส หรือญี่ปุ่น ดังนั้นการศึกษาประสบการณ์การจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ขององค์กรในต่างประเทศจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในงานเพลงคาราโอเกะที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า การจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ อย่างไรก็ตามแต่ละประเทศก็ยังประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ เช่น ในประเทศ

สหรัฐอเมริกา องค์กร ASCAP (American Society of Composers, Authors and Publishers) ใช้อำนาจเชิงผูกขาดในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ไปในทางที่ไม่ชอบ ก่อให้เกิดการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บอื่นๆ เช่น องค์กร BMI (Broadcast Music Inc) เพื่อแข่งขันทางการค้าในการดำเนินการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์จากการเผยแพร่ผลงานดนตรีกรรมต่อสาธารณชน

สำหรับประเทศไทยพบว่า พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ไว้โดยเฉพาะ ในทางตรงกันข้ามกฎหมายเปิดโอกาสให้มีการจัดตั้งองค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ได้โดยปราศจากการควบคุม กระทั่งปัจจุบันประเทศไทยมีองค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ทั้งหมด 17 องค์กร และองค์กรเหล่านี้เป็นผู้กำหนดเงื่อนไขและหลักเกณฑ์การจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ขึ้นแต่เพียงฝ่ายเดียว

ระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการแก่ผู้ประกอบการคาราโอเกะ เช่น การจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ซ้ำซ้อน การบังคับขู่เข็ญให้ผู้ประกอบการต้องจ่ายเงินค่ายอมความเพื่อแลกกับการไม่ดำเนินคดีทางอาญา ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการคาราโอเกะเป็นอย่างมาก จากสาเหตุที่กล่าวมานี้ทำให้สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอรัฐบาลให้แก้ไข พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ตามร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และการบริหารสิทธิในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ ร่างกฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ อย่างไรก็ตาม ร่างกฎหมายดังกล่าวกลับถูกโต้แย้งจากทั้งฝ่ายเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ประกอบการ เนื่องจากมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ที่ยังถกเถียงกันอยู่หลายประเด็น

จากการศึกษาวิเคราะห์หลักการตามกฎหมายและปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรปรับปรุง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติเรื่ององค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และการบริหารการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ตามร่าง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ตามที่มีการเสนอ อย่างไรก็ตาม ร่างกฎหมายนี้ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดจากระบบการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในปัจจุบันได้ทั้งหมด จึงควรเพิ่มเติมประเด็นในร่างกฎหมายดังกล่าวเกี่ยวกับลักษณะขององค์กรจัดเก็บ โดยให้เป็นแบบหนึ่งองค์กรต่อหนึ่งสิทธิในการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์จากการเผยแพร่ผลงานลิขสิทธิ์ต่อสาธารณชน รวมทั้งให้มีการจัดระเบียบควบคุมการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์อีกบางประการ ซึ่งจะช่วยให้กฎหมายลิขสิทธิ์มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการจากการจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ในงานเพลงคาราโอเกะ โดยมีรูปแบบที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย มีความเป็นธรรมและสมประโยชน์แก่ทั้งฝ่ายเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้ใช้งาน ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธิ์อย่างแท้จริง

Thesis Title Problems and Appropriate Royalty Collection System
for Karaoke Works in Thailand

Author Mr. Somphob Nunthagawat

Degree Master of Law

Thesis Advisor Assoc. Prof. Dr. Kobkun Rayanakorn

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study the problems of royalty collection for the use of performing rights in karaoke works and to search for an appropriate royalty collection system for the use of such works in Thailand. The study is based on documentary research and in-depth interviews conducted with entrepreneurs who are users of karaoke works. The information gathered is analyzed to reveal problems associated with the present royalty collection system in order to recommend an appropriate royalty collection system for the use of karaoke works in Thailand.

The study shows that the Copyright Act B.E. 2537 has extended the economic right of copyright owners from the exclusive right to reproduce and adapt their works to cover performing right which has become economically more important to copyright owners in recent years. As a result, collecting organizations have been set up to collect royalties for the use of performing right in karaoke works.

Royalty collection for use of karaoke works in Thailand is new when compared to other countries such as the United States, the United Kingdom, France or Japan. Therefore, to examine the experiences of implementing copyright royalty collection in those countries is vital to provide guidance for establishing an appropriate royalty collecting system for karaoke works in Thailand. From this research, it is found that the collecting system in each country may be different

according to their differing cultural background. However each country still faces problems relating to royalty collection. For instance, in the United States, the first collecting society set up, the American Society of Composers, Authors and Publishers (ASCAP), has abused its monopoly right. As a result, other collecting societies such as the Broadcast Music Inc (BMI) have been founded to create competition in collecting royalties for the use of performing right.

In Thailand, the Copyright Act B.E. 2537 does not have provisions governing royalty collecting organizations and the management of royalty collecting system. On the contrary, the law allows collecting organizations to be set up without any regulation. Currently there are seventeen copyright collecting organizations in Thailand. The term and conditions for licensing performing rights are independently determined by these collecting organizations. This situation has caused many problems, affecting users of karaoke works, including duplication of royalty collection and forced inducement of karaoke entrepreneurs to make settlement for the paying of compensation in exchange for withdrawal of criminal charges. The problems have prompted the National Economic and Social Development Board to propose a draft law to amend the Copyright Act B.E. 2537 in order to provide for the establishment and management of royalty collecting organizations. The draft law aims to solve the existing problems of royalty collection. Nevertheless there are still objections to the draft law by both copyright owners and karaoke users due to disagreement over several issues as to what should be the appropriate royalty collection system.

Based on the analysis of legal principles and the existing problems, it is recommended that the Copyright Act B.E. 2537 should be amended as proposed. However, the draft law in its present form would not solve all the problems relating to royalty collection. Therefore some additional provisions are needed in the draft law to introduce a system of one central organization responsible for collecting royalties from the licensing of performing right and to provide for regulation of the royalty collection system. This would enable the copyright law to be more effective in solving the problems affecting users of karaoke works as well as create a royalty collection system suitable to Thai culture which would balance fairly the interests of copyright owners and karaoke works users in accordance with the true spirit of copyright law.